

Український державний університет імені Михайла
Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)

«Юридична психологія і психологічна експертиза»

Освітньо-професійна програми Практична психологія

4-й рік навчання, 7,8-й семестр

Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань

С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність

С 4 Психологія

Освітній рівень

Перший (бакалаврський)

**Кафедра
та викладач**

Кафедра практичної психології

Викладач: Каськов Ігор Васильович – кандидат психологічних наук, доцент

Лінк на профіль викладача на сайті факультету:

Лінк на профіль викладача у Google Scholar :

www.google.com/search?q=каськов+ігор+васильович+гугл+академія&oq=&gs_lcrp=EgZj

E-mail: igor.kaskov67@gmail.com

Лінк на курс в Moodle: <https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=3873>

**I. Основна
мета/цілі
навчання**

Метою викладання освітнього компоненту «Юридична психологія і психологічна експертиза» є: вивчення психологічних проблем співвідношення людини і права як елементів системи “людина-право” та розробка рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності цієї системи, засвоєння студентами-психологами базових знань з актуальних психологічних напрямів та питань юридичної діяльності, правопослушної діяльності, кримінальної сфери.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Юридична психологія і психологічна експертиза» є: формування базових умінь та навичок практичної психологічної роботи в юридичній сфері. Підготовка студентів до застосування психологічних знань та умінь в ситуації експертизи. розвинути уміння

організовувати, проводити різні види експертного психологічного обстеження та оформляти висновок спеціаліста в умовах гуманітарної експертизи

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі**

*Навчальна дисципліна основна
Цикл професійної підготовки
Шифр у навчальному плані ПП21*

**III. Обсяг
навчальної
дисципліни**

	Денна ф.н	Заочна ф.н.
Кількість кредитів	6	6
Загальна кількість годин	180	180
Лекційні заняття	40	12
Практичні заняття	26	6
Семінарські заняття	14	6
Самостійна робота	100	156

**IV. Короткий
зміст
навчальної
дисципліни**

Змістовий модуль I: Юридична психологія як наука.
Тема 1. Предмет, завдання та зміст юридичної психології як галузі прикладної психології.
Тема 2. Методи сучасної юридичної психології та напрями її розвитку.
Тема 3. Психолог юридичної сфери та особливості його професійної діяльності
Змістовний модуль II. Спеціальна психологія.
Тема 4. Кримінальна психологія.
Тема 5. Психологічна характеристика попереднього слідства..
Тема 6. Психологія дитячої злочинності.
Змістовий модуль 3. Судово-психологічна експертиза
Тема 7. Сутність психологічної експертизи, методи та історія
Тема 8. Процедура призначення і проведення психологічної експертизи
Тема 9. Психологічна експертиза неповнолітніх
Змістовий модуль 4. Гуманітарна (несудова) психологічна експертиза як прикладна галузь психології
Тема 10. Професійна (трудова) психологічна експертиза.
Психологічна експертиза конфлікту.

*Детальні теми лекційних, практичних занять, питання до іспиту, теми і завдання для самостійної роботи, список джерельної бази та інші містяться на курсі у Moodle: <https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=3873>
Лінк на курс в Moodle:*

V.
Результати
навчання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПР21. Володіння техніками дитячої психотерапії: арт-терапією, казкотерапією, психодрамою, ігрової терапією; засобами надання психологічної допомоги дітям з особливими потребами у вигляді консультування, психокорекції, психологічної підтримки; наявність умінь здійснювати психологічний супровід дітей із вадами в розвитку в умовах інтегрованого (інклюзивного) навчання

VI. Порядок та
критерії
оцінювання

Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль	опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проекти, написання пресрелізів, есе), оформлення документів, тренувальні онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи
Підсумковий контроль	екзамен у 5 та 6 семестрі

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Якщо навчальна дисципліна завершується екзаменом, максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати протягом семестру, 60. Максимальна кількість балів за екзамен – 40. Разом – 100 балів.

До початку залікової сесії екзаменаційної сесії (якщо вивчення навчальної дисципліни завершується екзаменом) здобувач повинен набрати мінімум **35 балів**. Цей бал не означає зарахування, він просто дає здобувачеві право складати залік чи екзамен. Якщо здобувач не отримав 35 балів, у наступному семестрі він проходить ці навчальні дисципліни повторно на платній основі.

Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку під час екзамену, в нього виникає академічна заборгованість. Повторно скласти атестацію він повинен до початку наступного семестру в терміни, визначені деканом. Повторне складання може бути не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий раз – комісії. Якщо здобувач має більше 5-ти академзаборгованостей, він відраховується з університету.

Якщо здобувач не погоджується з оцінкою підсумкової атестації, він може в день оголошення результатів подати в деканат апеляційну заяву. Наступного дня проводиться засідання апеляційної комісії. За письмового екзамена повторне

опитування не проводиться. За усного комісія надає здобувачеві право продемонструвати свої знання. Про порядок складання екзаменів, перескладання і оскарження результатів див. Положення про організацію освітнього процесу.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.

Незадовільний рівень:

35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;

0 – 34 балів з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щосереди після четвертої пари. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

- 1) опитування (усне, письмове) – 3 бали;
- 2) реферативні повідомлення, доповіді – 5 балів;
- 3) творчі роботи – 5 балів;
- 4) оформлення документів – 2 бали;
- 5) тренувальні онлайн-тести – 2 бали;
- 6) тестові модульні контрольні роботи – 5 балів.

VIII. Основні інформаційні ресурси

Основна інформація з навчальної дисципліни викладена на освітній платформі Moodle:
<https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=3873>

1. Дніпропетровський національний ун-т. – Д. : РВВ ДНУ : Видавництво ДНУ, 2008. – 180 с.
2. Бедь В.В. Юридична психологія : навч. посіб. для студ. вищ. закладів освіти / В. В. Бедь. – К. : Каравел : Новий світ-2000 ; Л. : Магнолія плюс 2003. – 376 с.
3. Давидюк Н.М. Юридична психологія : навч. посіб. / Н. М. Давидюк ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Кафедра психології. – Чернівці : Рута, 2006. – 100 с.
4. Коновалова В.О. Юридична психологія : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько ; Міністерство освіти і науки України. – К. : Видавничий дім “Ін Юре”, 2005. – 424 с.
5. Коновалова В.О. Юридична психологія : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько. – 2-е вид., перероб. і доп. – Х. : Право, 2008. – 240 с.

-
6. Медведєв В.С. Кримінальна психологія : підручник для студ. юрид. вищих навч. закладів / В.С. Медведєв. К. : Атіка, 2004. – 368 с.
 7. Озерський І.В. Юридична психологія (особливості відбору та підготовки фахівців-правоохоронців) : наук.-практ. посіб. / Озерський І. В. ; Полтав. ін-т економіки і права. – Київ : Талком, 2014. – 181 с.
 8. Орбан-Лембрик Л.Е. Юридична психологія : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Л. Е. Орбан-Лембрик, В. В. Кошинець. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2007. – 448 с.
 9. Основи загальної та юридичної психології : навч. посіб. / [Н. Р. Бобечко, В.П. Бойко, І.В. Жолнович ін.] ; за ред. д-ра юрид наук, проф., акад. НАПрН України В. Т. Нора ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Київ : Ін Юре, 2014. – 279 с.
 10. Психологія слідчої діяльності: навчальний посібник / В.Г. Андросюк, О.М. Корнєв, О.І. Кудерміна та ін.: за заг. ред. Л.І. Казміренко. – К.: Правова єдність, 2009. – 200 с.
 11. Сабуров А.С. Юридична психологія : навч. посіб. для студ. юрид. вузів та ф-тів / А. С. Сабуров ; відп. ред. Н. І. Коваленко. – К. : ТП Пресс, 2003. – 207 с.
 12. Чебоненко С. О. Пенітенціарна психологія : навчальний посібник. / С. О. Чебоненко, О. С. Третьак. – Чернігів, 2011. – 219 с.
 13. Шепітько В. Ю. Психологія судової діяльності : навч. посібник / В. Ю. Шепітько ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2006. – 160 с.
 14. Юридична психологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [О. Є. Самойлов та ін.] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – Київ : КНТЕУ, 2015. – 431 с.
 15. Юридична психологія : підручник / Д. О. Александров [та ін.] ; заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсєєв. – К. : КНТ, 2007. – 359 с.
 16. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями : навч. посіб. / Д. О. Александров [та ін.] ; заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсєєва ; Київський національний ун-т внутрішніх справ. – Вид. 3-є, доопрац. та доп. – К. : КНТ, 2008. – 152

Обговорено і затверджено на засіданні кафедри практичної психології (протокол №1 від 28.08.2026 р.)